

1	ÚVOD ( <i>J. Gruntorád</i> ) . . . . .	9
1	GEOFYZIKA V SOUBORU GEOLOGICKÝCH METOD ( <i>J. Gruntorád</i> ) . . . . .	11
2	FYZIKÁLNÍ VLASTNOSTI HORNIN ( <i>J. Gruntorád</i> ) . . . . .	17
2.1	Petrofyzika . . . . .	17
2.2	Fyzikální vlastnosti chemických prvků . . . . .	18
2.3	Hustoty hornin . . . . .	20
2.4	Magnetické vlastnosti hornin . . . . .	24
2.5	Elektrické vlastnosti hornin . . . . .	26
2.6	Jaderné vlastnosti hornin . . . . .	29
2.7	Elastické vlastnosti hornin . . . . .	30
2.8	Vzájemné vztahy petrofyzikálních parametrů . . . . .	32
3	GRAVIMETRICKÉ METODY ( <i>J. Gruntorád</i> ) . . . . .	34
3.1	Fyzikální základy gravimetrických metod . . . . .	34
3.2	Tíhové anomálie . . . . .	36
3.3	Odvodené tíhové anomálie . . . . .	38
3.4	Měření tíže . . . . .	40
3.5	Kvantitativní interpretace tíhových anomálií . . . . .	42
3.6	Gravimetrické metody v geologii . . . . .	46
4	MAGNETOMETRICKÉ METODY ( <i>F. Marek</i> ) . . . . .	50
4.1	Fyzikální základy . . . . .	50
4.2	Geomagnetické pole . . . . .	53
4.2.1	Elementy geomagnetického pole . . . . .	53
4.2.2	Nejjednodušší model geomagnetického pole . . . . .	54
4.2.3	Časové variace geomagnetického pole . . . . .	54
4.2.4	Paleogeomagnetismus, archeogeomagnetismus . . . . .	55
4.2.5	Původ geomagnetického pole . . . . .	57
4.3	Magnetické anomálie . . . . .	57
4.3.1	Regionální anomálie . . . . .	57
4.3.2	Lokální anomálie . . . . .	57
4.3.3	Složky anomálního pole . . . . .	58
4.3.4	Magnetická pole modelových těles . . . . .	59
4.4	Magnetometry . . . . .	60
4.4.1	Magnetické váhy . . . . .	60
4.4.2	Magnetometry s ferosondou . . . . .	60
4.4.3	Protonový (jaderný) magnetometr . . . . .	61
4.4.4	Atomové magnetometry (rubidiový, cesiový) . . . . .	62
4.4.5	Magnetometr SQUID . . . . .	62
4.5	Metodika pozemních magnetických měření a jejich zpracování . . . . .	62
4.5.1	Zaměřování podrobných bodů . . . . .	63
4.5.2	Zpracování naměřených dat . . . . .	63
4.5.3	Transformace anomálního pole . . . . .	64
4.6	Interpretace magnetických anomálií . . . . .	65
4.6.1	Kvalitativní interpretace . . . . .	65
4.6.2	Kvantitativní interpretace . . . . .	65
4.7	Použití magnetometrie v geologii . . . . .	66

5	GEOELEKTRICKÉ METODY (J. Grunorád)	69
5.1	Odpovídání profilování . . . . .	76
5.2	Vertikální elektrické sondování VES . . . . .	83
5.3	Potenciálové metody . . . . .	85
5.4	Metoda spontánní polarizace SP . . . . .	86
5.5	Metoda vyzvané polarizace VP . . . . .	88
5.6	Elektromagnetické metody TURAM a SLINGRAM . . . . .	90
5.7	Metoda velmi dlouhých vln VDV . . . . .	93
5.8	Elektromagnetické metody s velkým hloubkovým dosahem . . . . .	95
5.9	Geoelektrické metody v geologii . . . . .	97
6	RADIONUKLIDOVÉ METODY (M. Matolín)	99
6.1	Fyzikální základy radionuklidových metod . . . . .	99
6.1.1	Stavba hmoty, jaderné přeměny a radioaktivita . . . . .	99
6.1.2	Přirozené a umělé radionuklidy . . . . .	100
6.1.3	Jaderné záření . . . . .	102
6.1.4	Jednotky jaderných metod v geologii . . . . .	103
6.2	Měření jaderného záření . . . . .	104
6.2.1	Detektory . . . . .	104
6.2.2	Radiometrické aparatury . . . . .	105
6.2.3	Nahodilost jaderných přeměn . . . . .	106
6.2.4	Chyby měření jaderného záření . . . . .	106
6.3	Radiometrické metody průzkumu . . . . .	107
6.3.1	Radioaktivita zemské kůry . . . . .	107
6.3.2	Základy metod gama . . . . .	108
6.3.3	Terénní průzkum metodami gama . . . . .	110
6.3.4	Radiometrické vzorkování . . . . .	113
6.3.5	Emanometrie . . . . .	114
6.3.6	Použití radiometrických metod . . . . .	115
6.4	Metody jaderné geofyziky . . . . .	117
6.4.1	Gama-gama metoda . . . . .	118
6.4.2	Rentgenfluorescenční metoda . . . . .	118
6.4.3	Metoda jaderné gama rezonance . . . . .	119
6.4.4	Gama-neutron metoda . . . . .	119
6.4.5	Neutron-neutron metoda . . . . .	120
6.4.6	Neutronová aktivační analýza . . . . .	120
6.4.7	Použití metod jaderné geofyziky v geologii . . . . .	120
7	SEISMICKÉ METODY (J. Skopec)	122
7.1	Fyzikální základy seismických metod . . . . .	122
7.2	Síření seismických vln v homogenním a reálném prostředí . . . . .	122
7.3	Geologické základy seismického průzkumu . . . . .	126
7.4	Vytváření a registrace seismických vln . . . . .	126
7.5	Metoda odražených vln . . . . .	128
7.6	Metoda lomených vln . . . . .	131
7.7	Konstrukce seismických rozhraní klasickými metodami . . . . .	132
7.8	Zpracování seismických dat na počítači . . . . .	133
7.9	Seismické metody v geologii . . . . .	136
8	TERMICKÉ METODY (S. Mareš)	138
8.1	Rozložení tepelných zdrojů, způsoby přenosu tepla, mapa tepelného toku . . . . .	138
8.2	Teplotní model Země . . . . .	140
8.3	Povrchový geotermický průzkum . . . . .	142
9	KAROTÁŽ (S. Mareš)	143
9.1	Elektrokarotážní metody . . . . .	145
9.1.1	Metoda vlastních potenciálů SP . . . . .	145
9.1.2	Metoda elektrových potenciálů EP . . . . .	146
9.1.3	Proudová karotáž KK . . . . .	146
9.1.4	Odpovídání karotáž . . . . .	147

9.1.5	Karotáž metodou vyzvaných potenciálů VP . . . . .	148
9.2	Elektromagnetické karotážní metody . . . . .	150
9.2.1	Karotáž magneticke susceptibility KMS . . . . .	150
9.2.2	Indukční karotáž IL . . . . .	150
9.2.3	Dielektrická karotáž DK . . . . .	150
9.3	Metody jaderné karotáže . . . . .	151
9.4	Akustická a ultrazvukové karotážní metody . . . . .	153
9.4.1	Akustická karotáž AK . . . . .	153
9.4.2	Akustický cementoměr AC . . . . .	153
9.4.3	Ultrazvukový profilometr . . . . .	154
9.4.4	Ultrazvukový televizní systém . . . . .	155
9.5	Metody zjišťující geometrické parametry . . . . .	155
9.5.1	Kavernometrie KM . . . . .	155
9.5.2	Inklinometrie IM . . . . .	156
9.5.3	Stratometrie SM . . . . .	156
9.6	Měření fyzikálních vlastností kapalin ve vrtu . . . . .	158
9.6.1	Termometrie TM . . . . .	158
9.6.2	Rezistivimetrie RM . . . . .	159
9.6.3	Fotometrie FM . . . . .	159
9.6.4	Vrtné průtokoměry . . . . .	159
9.6.5	Měření hustoty kapalin . . . . .	159
9.6.6	Měření podílu ropa—voda . . . . .	160
9.7	Racionální komplex karotážních metod . . . . .	160
10	<b>LETECKÁ GEOFYZIKA (J. Grunorád)</b> . . . . .	162
10.1	Metody dálkového průzkumu Země . . . . .	162
10.2	Komplexní letecké geofyzikální výzkumy . . . . .	163
10.3	Pozemní ověřování leteckých geofyzikálních podkladů . . . . .	166
11	<b>MOŘSKÁ GEOFYZIKA (J. Grunorád)</b> . . . . .	168
11.1	Globální geofyzikální výzkum oceánů . . . . .	169
11.2	Geofyzika při vyhledávání ložisek nerostných surovin na dně moří . . . . .	171
12	<b>KOMPLEXNÍ GEOFYZIKÁLNÍ VÝZKUMY (J. Grunorád)</b> . . . . .	174
12.1	Geofyzika a nová globální tektonika . . . . .	174
12.2	Geofyzikální metody při vyhledávání ložisek užitkových nerostů . . . . .	177
12.3	Geofyzikální metody v hydrogeologii a inženýrské geologii . . . . .	182
	<b>LITERATURA</b> . . . . .	186
	<b>REJSTŘÍK</b> . . . . .	188